

کواد فرو نپاشیده است

پکن در زمانه تنش میان دهلی‌نو و واشنگتن، به دنبال راه‌هایی برای نزدیک‌تر کردن دهلی‌نو به خود است. اما برای گروه «کواد» - متشکل از استرالیا، آمریکا، هند و ژاپن -اصول مشترک آن قوی‌تر از اختلافاتش است. این همان چیزی است که این گروه را در سال ۲۰۱۷ احیا کرد و همچنان زنده نگه داشته است. در اینجااست که استرالیا می‌تواند نقشی محوری ایفا کند. به نظر می‌رسد احتمال سفر دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور آمریکا، به دهلی‌نو برای شرکت در اجلاس سران کواد در اواخر امسال، روبه‌روز کمتر می‌شود. از نظر برخی، این تحولات در مجموع، گواهی بر این است که این گروه در آستانه فروپاشی قرار دارد. دوره رکود کواد از سال ۲۰۰۷ تا ۲۰۱۷ به این نتیجه‌گیری اعتبار می‌بخشد. اما تغییرات زیادی رخ داده و گزارش‌ها درباره مرگ قریب‌الوقوع کواد بسیار اغراق‌آمیز است. برای کواد، غیبت یک رهبر در یک اجلاس به منزله تلاطم است، نه یک تغییر بنیادین. آنچه اهمیت دارد این نیست که آیا یک رئیس‌جمهور در اجلاس شرکت می‌کند یا نه، بلکه این است که آیا چهار پایتخت در سیاست‌های ملی خود و در اراده‌شان برای پاسخگو نگه داشتن چین، همسو باقی می‌مانند یا خیر. کواد یک ائتلاف از دموکراسی‌های داوطلب است، نه یک پیمان اتحاد رسمی. این امر ذاتاً آن را دوره‌ای وابسته به شرایط می‌سازد. رهبران با غرایز متفاوتی می‌آیند و می‌روند: ترامپ دیدگاهی معامله‌گرانه دارد؛ مودی بر استقلال استراتژیک اصرار می‌ورزد؛ شیگرو ایشیبا، نخست‌وزیر ژاپن، بر امنیت اقتصادی تأکید دارد؛ و آنتونی آلبانیزی، نخست‌وزیر استرالیا، بر همکاری دیپلماتیک و تعامل با جنوب شرق آسیا متمرکز است. این هماهنگی همیشه بی‌نقص نیست. اما چنین ائتلاف‌هایی زمانی که منافع دوباره همسو شوند، احیا می‌شوند؛ زیرا اصول بنیادین آن‌ها ثابت باقی می‌ماند. همسویی بر سر اصول - از جمله اجرای قوانین بین‌المللی مانند آزادی ناولری -کواد را از سازمان همکاری شانگهای متمایز می‌کند. با تشدید اقدامات تهری چین و افزایش تقاضا برای تاب‌آوری منطقه‌ای، منافع اعضای کواد همچنان در حال همگرایی است. در سطح سیاسی، نرمشی مشاهده شده است. لفاظی‌های ترامپ در قبال متحدان، معامله‌گرانه‌تر شده و مودی را به سرمایه‌گذاری مجدد در استراتژی آشنای دهلی‌نو یعنی سیاست پوشش ریسک (hedging) سوق داده است. تحولات سیاسی در ژاپن و سیاست استرالیا مبنی بر ایجاد ثبات در روابط با پکن، پیام‌رسانی عمومی هر دو کشور را محدود کرده است. اما همسویی استراتژیک همچنان پابرجاست. استرالیا به مقابله با اقدامات تهری ادامه می‌دهد. دولت دیروز متعهد به تقویت «طرح ترتیبات خارجی» شد که به وزیر امور خارجه اجازه می‌دهد هرگونه توافق با نهادهای خارجی را که با منافع ملی در تضاد باشد، وeto کند. بعید است هند بر سر اختلافات مرزی و ارضی با چین مصالحه کند و همچنان به تعمیق همسویی دفاعی و فناوریانه خود با دموکراسی‌های غربی ادامه می‌دهد. ژاپن با تعهد به افزایش چشمگیر هزینه‌های دفاعی، به شدت در حال سرمایه‌گذاری در امنیت اقتصادی و نوسازی دفاعی خود است و ایالات متحده همچنان درگیر رقابت استراتژیک با چین در زمینه‌های تجاری، فناوری و امنیتی است. در حال حاضر، آنچه این چهار کشور را به هم پیوند می‌دهد، از هرگونه تنش بزرگ‌تر است: بنابرین، وحدت محتمل‌تر از تفرقه است. استرالیا در موقعیتی منحصربه‌فرد برای کمک به پر کردن شکاف‌های کنونی قرار دارد. این کشور یک قدرت هژمونیک نیست، توسط دکنترین استقلال استراتژیک محدود نشده و با موانع قانون اساسی مهار نشده است. در عوض، در میانه اقیانوس‌های هند و آرام قرار گرفته و امنیتش به هر دو اقیانوس گره خورده است. اولویت‌های کواد نیز به خوبی با نقاط قوت استرالیا همخوانی دارد: از سال ۲۰۱۷، اولویت‌های این گروه به گونه‌ای تکامل یافته که شامل مواد معدنی حیاتی، زنجیره‌های تأمین تاب‌آور، تعامل با اقیانوسیه و تأمین مالی زیرساخت‌ها می‌شود. کواد به دلیل لغو یک اجلاس فرو نخواهد پاشید. این گروه تنها در صورتی فرو می‌پاشد که اعضای آن از رقابت دست بردارند، از پاسخگو نگه داشتن چین صرف‌نظر کنند و دیگر باور نداشته باشند که امنیت‌شان به یکدیگر گره خورده است. وزرای خارجه می‌توانند کواد را زنده نگه دارند، وزرای دفاع و کشور می‌توانند آن را تقویت کنند، اما تنها رهبران می‌توانند به آن اهمیت ببخشند.

محمدحسین لطف‌الهی

خبرنگار بین‌الملل

رئیس‌جمهور آمریکا در دوران تبلیغات انتخاباتی مدعی شده بود که پس از بازگشت به کاخ سفید می‌تواند ظرف ۲۴ ساعت به جنگ میان روسیه و اوکراین پایان دهد. این وعده او به سرانجام نرسید و حالا شکست‌های پی در پی دولت او برای پایان دادن به جنگ باعث شده تا کاخ سفید در پی معرفی مقصران این شکست باشد. دو هفته بعد از نشست رؤسای‌جمهور آمریکا و روسیه، در حالی که هیچ پیشرفت ملموسی در پرونده اوکراین دیده نمی‌شود و آمیدی برای پایان این جنگ در کوتاه‌مدت وجود ندارد، مقام‌های آمریکایی تلاش می‌کنند تا اروپا را به عنوان مقصر به نتیجه نرسیدن مذاکرات صلح معرفی کنند.

دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور آمریکا و ولادیمیر پوتین، رئیس‌جمهور روسیه روز جمعه ۱۵ آگوست در حالی مذاکرات و گفت‌وگوهایشان در آلاسکا را به پایان رساندند که ترامپ درباره نتایج این مذاکرات به فاکس‌نیوز گفت «پیشرفت زیادی» در گفت‌وگوها حاصل شد و تأکید کرد که در حال حاضر روسیه و آمریکا «در مسیر درستی» برای دستیابی به صلح قرار دارند.

این ادعاها در شرایطی مطرح شده بود که بسیاری از کارشناسان معتقد بودند عدم افشای جزئیات مذاکرات آمریکا و روسیه و اشاره نکردن ترامپ به جزئیات پیشرفت‌هایی که مدعی آن بود، به معنای آن است که نباید انتظار گشایشی در موضوع جنگ اوکراین از مذاکرات آلاسکا داشت. فیلیپ گوردون، مشاور امنیت ملی کامالا هریس در پستی که در شبکه اجتماعی ایکس (تویتر سابق) منتشر شد، نوشت: «ترامپ نمی‌توانست با خواسته‌های پوتین موافقت کند، اما همزمان نمی‌توانست اعتراف کند که این نشست یک شکست بوده است؛ بنابراین توافق کردند که تظاهر کنند پیشرفتی حاصل شده.» به نوشته او، در پایان روشن شد تنها چیزی که ترامپ برای عرضه داشت این بود که به اوکراین توصیه کند که «توافق کند».

سه روز بعد از دیدار با رئیس‌جمهور روسیه، دونالد ترامپ در کاخ سفید میزبان رئیس‌جمهور اوکراین و تعدادی از رهبران اروپایی بود تا ضمن آگاه کردن آن‌ها از نتایج مذاکرات آمریکا و روسیه، از اوکراین و اروپا نیز بخواهد با عقب‌نشینی از برخی مواضع، صلح را ممکن سازند.

ترامپ در دیدار با اروپایی‌ها مدعی شد که پوتین در نشست آلاسکا با اعطای تضمین‌های امنیتی از سوی کشورهای غربی به اوکراین موافقت کرده است. ساعاتی بعد از اظهارات ترامپ، وزارت امور خارجه روسیه در بیانیه‌ای تأکید کرد که مسکو هر سناریویی را که در آن اعضای ناتو نیروهایشان را در اوکراین مستقر کنند، رد می‌کند.

▼ مقصران جدید

حالا در حالی که بیش از دو هفته از این گفت‌وگوها می‌گذرد، تعدادی از مقام‌های ارشد کاخ سفید به اکسیوس گفته‌اند که باور دارند رهبران اروپایی در انتظار عمومی از تلاش‌های ترامپ برای پایان دادن به جنگ در اوکراین حمایت می‌کنند اما به طور مخفیانه می‌کوشند تا مانع از به نتیجه رسیدن این تلاش‌ها شوند.

اکسیوس نوشته که مقام‌های آمریکایی معتقدند این رهبران اروپایی هستند که اوکراین را از پذیرش خواسته‌های سرزمینی روسیه که از جمله شروط مسکو برای پایان دادن به جنگ به شمار می‌روند، باز می‌دارند. یک مقام ارشد کاخ سفید در این باره گفت: «اروپایی‌ها نمی‌توانند با ایجاد انتظارات غیرمنطقی جنگ را طولانی کنند و همزمان انتظار داشته باشند که ایالات متحده هزینه آن را بپردازد.» به گفته او، «اروپا با طولانی کردن جنگ، یک پیروزی قاطع و مسلم را با شکست عوض خواهد کرد».

روایت کاخ سفید این است که اروپایی‌ها که پس از روی کار آمدن دولت ترامپ و متفاوت شدن حمایت‌های آمریکا از کی‌یف به اصلی‌ترین حامیان اوکراین تبدیل شده‌اند، مقام‌های اوکراینی را تحت فشار گذاشته‌اند تا برای دستیابی به «توافق بهتر» مقاومت کنند. به باور آمریکایی‌ها، به جز تعداد محدودی از کشورهای اروپایی شامل بریتانیا و فرانسه، باقی کشورها بدون اینکه هزینه‌ای بپردازند، از ادامه جنگ حمایت می‌کنند و انتظار دارند آمریکا هزینه جنگ را بپردازد.

یک مقام آمریکایی معتقد است: «اروپایی‌ها همچنان در دنیای قه‌صه‌ها سیر می‌کنند و واقعیت‌ها را نادیده می‌گیرند.»

▼ اروپایی‌ها چه می‌گویند؟

مقام‌های ارشد اروپایی در هفته‌های اخیر از یک سو از مخالفت مستقیم با رئیس‌جمهور آمریکا اجتناب می‌کنند

اکسیوس نوشته که

مقام‌های آمریکایی

معتقدند این رهبران

اروپایی هستند که

اوکراین را از پذیرش

خواسته‌های سرزمینی

روسیه که از جمله

شروط مسکو برای

پایان دادن به جنگ

به شمار می‌روند، باز

می‌دارند.

یک مقام ارشد کاخ

سفید در این باره

گفت: «اروپایی‌ها

نمی‌توانند با ایجاد

انتظارات غیرمنطقی

جنگ را طولانی کنند

و همزمان انتظار

داشته باشند که

ایالات متحده هزینه

آن را بپردازد.» به

گفته‌او، «اروپا با

طولانی کردن جنگ،

یک پیروزی قاطع و

مسلم را با شکست

عوض خواهد کرد

مقصران شکست

کاخ سفید اروپایی‌ها را به تخریب نتایج م

عکس: AP

ویلیام تیلور جونیور، سفیر سابق ایالات متحده در اوکراین در این باره به نیویورک‌تایمز گفت: «برای اوکراینی‌ها مهم نیست که ترامپ بگوید می‌توانید روی من حساب کنید. آن‌ها به چنین تضمین‌هایی که در آینده نتوان روی آن حساب کرد علاقه‌مند نیستند.» او افزود: «کی‌یف خواهان یک تضمین سیاسی نیست که بتوان آن‌ها را با وعده راضی کرد. تضمین سیاسی، امنیتی را که مدنظر آن‌هاست برایشان فراهم نمی‌کند.»

آندری کوزیرف، وزیر امور خارجه پیشین روسیه هم با اشاره به نامعتبر بودن تعهدات حقوقی و سیاسی، پیرامون این موضوع در شبکه اجتماعی ایکس نوشت: «روسیه تعهدات قانونی زیادی را پذیرفته و متعهد شده بود که به تمامیت ارضی اوکراین و مرزهای به‌رسمیت شناخته‌شده این کشور احترام بگذارد. این موضوع به‌طور خاص در معاهده‌ای که در سال ۲۰۰۳ میان روسیه و اوکراین توسط خود پوتین به امضا رسیده بود قابل رؤیت است اما همین معاهده هم با تجاوزی که در سال ۲۰۱۴ آغاز شد، نقض شد.»

فردیریش مرتس، صدراعظم آلمان هم می‌گوید که خود را از نظر ذهنی برای طولانی شدن جنگ روسیه علیه اوکراین آماده می‌کند و «هیچ توهمی» درباره تمایل مسکو برای پایان دادن به جنگ در شرایط فعلی ندارد. به نوشته یورونیوز، او روز یکشنبه ۳۱ آگوست در گفت‌وگو با شبکه «زد دی اف» تأکید کرد هنوز آمیدش را به آتش‌بس یا توافق صلح از دست نداده است، اما نه به قیمت اینکه اوکراین تسلیم شود. صدراعظم آلمان در ادامه این گفت‌وگو گفت: «شما می‌توانید فردا جنگ را تمام کنید اگر اوکراین تسلیم شود، عقب‌نشینی کند و استقلالش را از دست بدهد. اما این می‌تواند باعث شود مسکو برای حمله به کشور دیگری جسورتر شود، این گزینه روی میز نیست.» صدراعظم آلمان همچنین تصریح کرد که گفت‌وگوهای جاری با متحدان، مربوط به اعزام نیروهای زمینی غربی به اوکراین نیست، بلکه درباره تضمین‌های امنیتی احتمالی برای تقویت موقعیت اوکراین پس از یک آتش‌بس آینده است. او گفت: «در حال حاضر هیچ کس درباره نیروهای زمینی در اوکراین صحبت نمی‌کند،»